

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no : 15.06.2021 - 373
Karar Tarih ve no : 15.06.2021 - 9698

Toplantı Yeri
AFYONKARAHİSAR

Afyonkarahisar İli, Merkez İlçesi, Sülün Beldesi, 1487 sayılı parselde, Cuma (Koca) Cami Höyük I.(Bir), II.(İki), III.(Üç) Derece Arkeolojik Sitinin, I.(Bir) Derece Arkeolojik Sit sınırları içerisinde yer alan Cuma (Koca) Cami'nin tescil konusunun değerlendirilmesine ilişkin 21.01.2021 tarih ve 9261 sayılı Kararımız uyarınca söz konusu Cami Kurulumuzca yerinde incelendi, 10.06.2021 tarih, 786715 sayılı dosya inceleme raporu okundu, fotoğrafları, tescil fişi ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Afyonkarahisar İli, Merkez İlçesi, Sülün Beldesi, 1487 sayılı parselde, Cuma (Koca) Cami Höyük I.(Bir), II.(İki), III.(Üç) Derece Arkeolojik Sitinin, I.(Bir) Derece Arkeolojik Sit sınırları içerisinde yer alan, mülkiyeti Sülün Belediyesine ait, Cuma (Koca) Cami'nin bölgenin sosyal ve kültürel gelişimi açısından belge niteliği taşıdığı anlaşıldığından 2863 sayılı Kanun kapsamında Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tesciline; koruma grubunun "I.(Bir) Grup" olarak belirlenmesine; Camiye ilişkin hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna, söz konusu sit alanı içerisinde ve tescilli taşınmazda 2863 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında gerekli izinler alınmadan herhangi bir inşai ve fiziki müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ			ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU				HARİTA NO:
İLİ : Afyonkarahisar	İLÇESİ :Merkez	Köy / Mahalle:-Sülün Beldesi		KORUMA DERECESESİ:	ANITSAL:
SOKAK VE KAPI NO:	KADASTRO PAFTA:	ADA: 0	PARSEL:1487	I (Bir)	ÇEVRESEL:
ADI: Cuma Cami	YAPTIRAN:	YAPAN:			ÇEVREYE AYKIRI:
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:			MİMARİ ÇAĞI (Üslup):-Osmanlı Dönemi
					VAKFİYE: YOK

GENEL TANIM: Enine dikdörtgen planlı, revaklı son cemaat yerine sahip, moloz taştan inşa edilen yapının kırma çatılı olabileceği tarafımızca değerlendirilmektedir. Cami ahşap direkli camiler sınıfında değerlendirilebileceği düşünülmektedir.

A İYİ	TAŞIYICI YAPI	A DIŞ YAPI	A ÜST	İÇ YAPI	A SÜSLEME	A RUTUBET	A YOK
B ORTA		B YAP	B YAP		B ELEMANLARI	B RUTUBET	B İZİ VAR
C ENA		C I	C I		C	C	C

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

Afyonkarahisar İli, Merkez, Sülün Beldesinde 1487 parselde yer alan Cuma Caminin üzerinde inşa tarihi bilinmemekte ancak 19. Yüzyılda inşa edilmiş olabileceği tarafımızca değerlendirilmektedir. Cami günümüzde harap durumdadır. Belde sakinleri ile yapılan görüşmede (60 yaşın üzeri) caminin asıl isminin Koca Cami olduğu, çocukluklarında bu cami eski ve büyük olduğundan Cuma günleri Cuma namazının burada kıldığını için zamanla bu isimle anıldığı öğrenilmiştir. Sülün Beldesinin bugünkü yerleşiminin 200 yıl önce kurulduğu, eski yerleşimin daha yukarlarda olduğu ancak 200 yıl önce yaşanan depremle eski kasabanın harap olduğu, bu nedenle yerleşim yerinin isminin uzun süre batmış Sülün anlamında kullanılan Sülünbat olarak anıldığı öğrenilmiştir. Bu nedenle caminin 200 yıldan fazla eskiye gidemeyeceği tarafımızca değerlendirilmektedir. Caminin çatısı çökmüş durumdadır. Ne zemin düşmesi ne de tavan düşmesi günümüze ulaşmıştır. Caminin içinde otlar büyümüştür. Beden duvarlarının da önemli bir bölümü yıkılmıştır. Örneğin mihrabın yer aldığı güney duvarın tamamen yıkılmıştır. Sadece mihrabın yuvarlak nişinden birkaç parça taş dizisi görülmektedir. Tavanı oluşturan iskelet ve onu taşıyan ahşap direklerin bir bölümü ayakta. Caminin içinde ayakta duran ahşap direklerin yanında yerde devrilmiş vaziyette de birçok direk vardır. Bu nedenle camimiz ahşap direkli camiler sınıfında değerlendirilmektedir. Enine dikdörtgen planlı, tek minareli, moloz taştan inşa edilen yapının kırma çatılı olabileceği tarafımızca değerlendirilmektedir. Caminin son cemaat yerinin revaklı tipte olduğu da düşünülmektedir. Revakların arasında yer alan ahşap direklerin altında çevreden getirilen sütun başlıkları ile kaide oluşturulduğu tarafımızca yorumlanmıştır. Cami 1. Derece Arkeolojik sit sınırları içerisinde ve dolaylı olarak zaten koruma altındadır. Caminin kapısı üzerinde bulunan Roma Dönemi mimari devşirme parçası ve yakınındaki sütun başlıkları yapının Arkeolojik sit alanında olduğunu kanıtlar niteliktedir. Cami Sülün sakinleri için ayrı bir öneme sahiptir ve tekrar ibadete açılması istenmektedir. Caminin tekrar ayağa kaldırılması rekonstrüksiyon uygulaması ile mümkün olabilecektir ve tarafımızca da önerilmektedir. Caminin özgün planı, nitelikli malzemesi, 19. Yüzyılda inşa edilmiş olması, ahşap direkli camiler sınıfından bir örnek olması, yerleşim sakinleri için kültürel ve manevi bir değer taşıması nedeniyle taşınmaz kültür varlığı niteliği göstermektedir ve tarafımızca tescile önerilmektedir. Caminin bir an önce özgün haline kavuşması da tarafımızca önerilmektedir.

TEKNİK BİLGİLER	SU	ELEKTRİK	ISITMA	KANALİZASYON

ORJİNAL KULLANIM :

Cami

BUGÜNKÜ KULLANIM :

Cami

ÖNERİLEN KULLANIM

Cami

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat Tarihçisi

Ahmet AYDIN
Kütahya Vakıflar
Bölge Müdürü

YAYIN DİZİNİ

ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA
BÖLGE KURULUNUN
15.06.2021 TARİHİ, 9698 SAYILI KARAR EKİDİR.

ASLI GİBİDİR.
Rahime KARAĞLU MURAT
Bölge Kurulu Müdürü V.

EKLER:	
RAPOR	-
FOTOĞRAF	-
RÖLÖVE PROJESİ	-
RESTORASYON PROJESİ	-
HARİTA	-
KROKİ	-
KİTABE	-
VAKFİYE	-

KONTROL EDEN:	
KURUL KARARLARI:	
REVİZYON:	
KURUL ONAYI:	